Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
D252767821

Bijlagen
Ontwerp RES2.0
planMER RES
concept brief RES-partners

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 25 november 2025
Onderwerp Ontwerp Regionale Energiestrategie 2.0 GMR Arnhem-Nijmegen

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de Ontwerp Regionale Energiestrategie 2.0 (RES2.0) GMR Arnhem-Nijmegen. Als college hebben we dit Ontwerp vrijgegeven voor ter inzagelegging, om het voor eenieder mogelijk te maken zienswijzen in te dienen. U als raad bieden we de Ontwerp RES2.0 aan om u in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen aan te geven. Daarna kunnen we als college een besluit nemen om te komen tot de definitieve RES2.0.
Daarbij hebben we het voornemen om RES-partners aan te moedigen te blijven inzetten op het realiseren van extra windenergie, aansluitend bij ons gemeentelijk belang om te komen tot een gebalanceerd duurzaam energiesysteem. Hiervoor hebben we een concept-brief opgesteld. Deze brief kunnen we als college bij het besluit over de RES2.0 in definitieve vorm vaststellen, naargelang het resultaat van zienswijzen, wensen en bedenkingen.

Aanleiding

Na bespreking in het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op 30 oktober jongstleden is de Ontwerp RES2.0 aangeboden aan de dagelijkse besturen van de partijen betrokken bij de RES in onze regio, zo ook aan ons als college. Bijlage bij de Ontwerp RES2.0 is de planMER RES. Het vrijgeven van het Ontwerp voor het indienen van zienswijzen is regionaal afgesproken.

Het opstellen van een Regionale Energie Strategie is een afspraak in het nationale Klimaatakkoord uit 2019. De RES1.0 was in 2021 nog een raadsbesluit, maar voor de RES2.0 is de vaststellingsbevoegdheid belegd bij colleges. Door de komst van de Omgevingswet geldt de RES2.0 namelijk als ‘vrijwillig omgevingsprogramma’. In onze gemeente leggen we omgevingsprogramma’s voor aan de raad voor wensen en bedenkingen.

Tussen de RES1.0 en de RES2.0 werd begin dit jaar de RES2024 vastgesteld. Als raad heeft u daarbij op 29 januari 2025 wensen en een bedenking aangegeven. Deze hebben wij

regionaal ingebracht als opmaat naar de RES 2.0, waarin beschreven staat hoe om is gegaan met de wensen en bedenkingen.

Opgave: vasthouden aan het RES-doel, met bredere blik op het energiesysteem

In de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen werken 16 gemeenten, de provincie, 3 waterschappen en netbeheerder Liander als RES-partners samen aan duurzame energie. In de RES staat hoe we in onze regio overschakelen van fossiele energie naar duurzame elektriciteit en warmte. Ook staat in de RES welke infrastructuur en opslag nodig zijn.
De RES2.0 staat daarmee in relatie tot de ambitie in onze Stadsbegroting om een duurzame en klimaatneutrale stad te zijn met als bijbehorend het doel het meer opwekken en gebruiken van duurzame energie, onder andere door op regionale schaal samen te werken aan de opwek van grootschalige duurzame energie.

De RES2.0, meer nog dan de RES1.0, benadrukt het belang van integraliteit: het komen tot een flexibel energiesysteem waarin elektriciteit, warmte en infrastructuur elkaar versterken. De RES-partners maken nadere afspraken over de gezamenlijke inzet in de regio voor de volgende doelen:

- In de RES 1.0 is de afspraak gemaakt om in 2030 1,62 TWh duurzame elektriciteit op te wekken. In de RES2024 is dit opwekdoel opnieuw bevestigd en is een strategie beschreven hoe tot de invulling van dit doel te komen. De RES 2.0 beoogt passende oplossingen te bieden voor de resterende opwekopgave, circa 0,30 TWh.
- De RES 2.0 benoemt voor het energiesysteem inzet op vier thema's:
    - beter benutten van de bestaande infrastructuur;
    - integraal programmeren van ruimtelijke en energetische ontwikkelingen;
    - samenwerking met gemeenten, netbeheerders, provincie en landelijke partijen;
    - handelingsperspectieven voor gemeenten, bedrijven en inwoners.

Ondanks veranderde inzichten is het halen van de restopgave nog mogelijk.

De RES2.0 bleek nodig gezien veranderingen en nieuwe inzichten:

- De vraag naar energie groeit snel, maar uitbreiding van infrastructuur kost tijd. Er zijn belemmeringen door netcongestie, stikstofbepalingen en oplopende wachttijden van de Raad van State.
- De financiële haalbaarheid van hernieuwbare opwekprojecten is onzekerder.
- Gemeenten stelden na de RES 1.0 Transitievisies Warmte op.
- Dat er een restopgave is van 0,30 TWh blijkt uit de monitoring van de projecten voor grootschalige opwek.
- De regionale planMER gaf inzicht welke potentie er is voor zonne- en windenergie.
- De provincie Gelderland voert een restrictiever beleid voor zonne- en windenergie.
- De vraag is centraler komen te staan hoe vraag en aanbod van energie dichterbij bij elkaar kunnen komen in onze regio.

In het veranderende speelveld was afgelopen jaar met de RES2024 een tussenstap gemaakt, als een verrijking van de RES1.0. Een volledige herijking naar de RES2.0 was toen nog niet mogelijk. Voor meerdere gemeenten was het op dat moment te vroeg om een afweging te maken welke bijdrage zij konden leveren aan de restopgave.

Om invulling te geven aan de restopgave van 0,30 TWh zetten de RES-partijen nu in op drie parallelle sporen:

- zon-op-dak projecten als onderdeel van smart energy oplossingen;
- elektriciteitsopwekking bij industriële grootverbruikers;
- nieuwe zoekgebieden windenergie om gemeentelijke doelen te faciliteren.

Om tot een gebalanceerde energielevering op het net te komen is het voor de restopgave zaak vooral windenergie toe te voegen. Om de potentie te bepalen is in 2023 een milieueffectrapportage (planMER) uitgevoerd. Zo kan worden beargumenteerd waarom locaties voor duurzame energie opwek geschikt, geschikt te maken of ongeschikt zijn.
Op basis van de uitkomsten heeft een aantal gemeenten aanvullende zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Deze nieuwe zoekgebieden zijn nu opgenomen in de RES 2.0 en maken dat het behalen van de restopgave nog mogelijk is.

Het behalen van het opwekdoel is niet zeker

Daarbij dient gezegd dat het behalen van de opwekdoelstelling niet zeker is. Het risico dat het doel in de praktijk alsnog niet gehaald wordt is groot te noemen. Hoewel het behalen van een groot deel van de opwek-doelstelling al in zicht is (1,32TWh van de 1,62 TWh), is deze niet gegarandeerd vanwege de deels nog lopende procedures. Verder is onzeker of de restopgave van 0,30 TWh met de afspraken in de Ontwerp RES2.0 daadwerkelijk gehaald kan worden, gezien de genoemde belemmeringen. De voortschrijdende tijd maakt de kans groot dat we het doel van de RES pas in de periode na 2030 bereiken.

Uit de planMER en de Ontwerp RES2.0 is op te maken dat er meer potentie is voor windenergie dan de toegevoegde zoekgebieden. Ook rekening houdend met restrictief beleid van uit de provincie is dit nog het geval. Met name voor de gemeente Druten blijkt uit de planMER dat er nog extra potentie is.
Wij als college en u als raad hebben bij de RES1.0 en RES2024 het belang benadrukt van inzet op windenergie. Hoewel in de RES2.0 oplossingen zijn benoemd om de restopgave waar te maken, is het aantal toegevoegde zoekgebieden voor wind in vergelijking tot de doelstelling en de potentie mager te noemen.

Inbreng van derden, gesprek met de stad

In de afgelopen maanden is de Ontwerp RES 2.0 tot stand gekomen in een proces waarbij zowel ambtelijk, bestuurlijk als vanuit het maatschappelijke veld, input is opgehaald en verschillende feedbackrondes hebben plaatsgevonden. Verder zijn ook gesprekken gevoerd met ontwikkelaars van zonne- en windenergieprojecten. Regionaal belanghebbenden, waaronder energiecoöperaties en natuur- en milieuverenigingen in Gelderland, hebben eveneens meegedacht. Zij zijn vertegenwoordigd in de Regionale Adviestafel.

Als college hebben we besloten tot terinzagelegging van het voorliggende ontwerp voor zienswijzen. We stellen iedereen in de gelegenheid om te reageren op het ontwerp, als onderdeel van het gesprek met de stad over de energietransitie. Dit past bij het

‘Participatie- en communicatieplan Energietransitie 2025-2030’, zoals door ons als college vastgesteld op 8 juli jongstleden.
In tegenstelling tot een verplicht omgevingsprogramma is het bij een vrijwillig programma als de RES overigens niet verplicht om het ontwerp ter inzage te leggen. Voor belanghebbenden vinden we dit echter verwarrend. De lijn is daarom om de procedure voor omgevingsprogramma’s in Nijmegen zo uniform mogelijk vorm te geven.

Aansluiting op de Nijmeegse raadskaders, wensen en bedenkingen

Het afgelopen jaar zijn er door u als raad nieuwe gemeentelijke kaders vastgesteld voor de energietransitie. Volgens ons als college sluit de Ontwerp RES2.0 daarop aan:

- In de Lokale Energiestrategie (LES) staan dezelfde uitgangspunten centraal als bij de Ontwerp RES2.0: de integrale benadering van het toekomstige energiesysteem, dat wil zeggen opwek, warmte en infra in samenhang bezien, met een diverse energiemix. Een gedeeld leidend principe is het zo lokaal mogelijk koppelen van vraag een aanbod.
- Het warmtehoofdstuk van de RES2.0 sluit aan bij de nieuwe Warmtevisie. Gemene delers zijn het streven naar collectieve warmtesystemen, het benutten van regionaal beschikbare bronnen, evenals de samenwerking in de aanpak van isolatie, warmtepompen en warmtenetten. De voorgestelde acties in de RES2.0 zijn gericht op deze thema’s.
- De Nijmeegse bijdrage aan de RES wat betreft grootschalige opwek is opgenomen in gemeentelijke Omgevingsvisie De Nabije Stad 2050.

Om gemeenteraden optimaal in het proces te betrekken zijn in 2024 wensen en bedenkingen opgehaald. Deze zijn beantwoord (bijlage 2 van de RES2.0) en verwerkt in de RES 2.0. De grootste stap die de RES2.0 maakte ten opzichte van de RES2024 raakt aan door u ingebrachte wensen en bedenking over het aandeel windenergie en de concreetheid daarvan. In de RES2.0 zijn extra zoekgebieden opgenomen en is het aandeel windenergie vergroot.

Uitnodiging tot het uiten van wensen en bedenkingen op de Ontwerp RES2.0

De algemene lijn binnen onze gemeente is om Omgevingsprogramma’s aan te bieden aan u als raad voor het kunnen uiten van wensen en bedenkingen. Daarnaast achten we dit gepast, omdat gemeenteraden in de regio de voorgaande RES1.0 hebben vastgesteld en omdat u als raad bij de RES2024 gebruik heeft gemaakt van de uitnodiging om wensen en bedenkingen aan te dragen.

Aanmoediging RES-partners om meer windenergie te realiseren.

In het op regionale schaal behalen van doelen voor opwek van grootschalige duurzame energie zijn we als gemeente in hoge mate afhankelijk van de andere regiogemeenten en provincie. In onze eigen gemeente is immers de potentie voor windenergie al waargemaakt door de realisatie van 6 windturbines.
Uit voorbesprekingen voor de RES2.0, de besluitvormingsprocessen bij andere RES-gemeenten en het restrictiever geworden provinciebeleid is op te maken dat de inzet op

windenergie in RES2.0 het maximaal mogelijke is, bezien vanuit het huidige bestuurlijke draagvlak bij de RES-partners.

We zijn voornemens om het vaststellen van RES2.0 te laten begeleiden met een brief aan de RES-partners met een oproep om de regionale samenwerking voor het extra benutten van de regionale windpotentie in het vervolg op de RES2.0 verder op te pakken.
Een alternatief voor de beoogde brief zou zijn om als college of raad een zienswijze in te dienen, met als oogmerk aanpassing van de RES2.0. De verwachting is echter dat het bestuurlijke draagvlak op dit moment ontbreekt bij RES-partners voor aanscherping van de afspraken om extra windturbines te realiseren op korte termijn.

Naargelang de uitkomst kunnen we de RES2.0 en de beoogde brief aan de RES-partners vaststellen. Dan is ook de afweging aan de orde in hoeverre de wensen en bedenkingen meegenomen worden in het vervolgproces voor uitvoering van de RES2.0 en het opstellen van de regionale integrale energievisie voor de langere termijn.

Vervolg

Nu is allereerst de vervolgstap aan de orde dat eenieder een zienswijze kan indienen. Na publicatie van de Ontwerp RES 2.0 in elke regiogemeente in week 49, kan iedereen tot 14 januari 2026 een reactie geven. Voor geïnteresseerden organiseert de regio in december een online informatieavond.

De regionaal afgesproken planning is om nog in deze bestuursperiode in de laatste week van februari bij alle 16 gemeenten de definitieve RES2.0 gelijktijdig vast te stellen in de colleges. Regionale afspraak is dat in de weg daarnaartoe gezocht wordt naar een zo goed mogelijke balans tussen zorgvuldigheid en snelheid binnen het RES 2.0 proces en dat de RES een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.
Deze planning heeft als gevolg dat tijdens de periode van de gespreksronde bij de gemeenteraden in januari er nog geen overzicht beschikbaar is van de verzamelde zienswijzen in de regio. Aan de regio is medegedeeld dat het voor u als raad op z’n vroegst mogelijk zal zijn 4 februari een besluit te nemen over uw inbreng.

Ten slotte

Wij hopen u als raad met deze brief en het aanbieden van de Ontwerp RES2.0 voldoende informatie te hebben geboden om u in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen aan te geven.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift H.M.F. Bruls

gemeentesecretaris

burgemeester